

Виходить у Львові
що дня (крім неділь і
гр. кат. свят) о 5-ій
годині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: улица
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи
звертають ся лиш на
окреме жаданє і за зло-
женем оплати поштової.

Реклямації
незачепані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата
у Львові в агенції
днівників паяж Гаве-
мана ч. 9 і в п. к. Ста-
роствах на провінції:
на цілий рік К 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть року „ 1-20
місячно . . . „ —40
Поодинокє число 2 с.
З поштовою пере-
силкою:
на цілий рік К 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно . . . „ —90
Поодинокє число 6 с.

Вісти політичні.

З Рад державної. — До ситуації на Угорщині. — Непокор в Македонії. — Події в Росії і російсько-япанська війна.

Велике вражінє зробила послідна бесіда президента міністрів д-ра Гавча, в котрій він обговорював відносини нашої половини держави до Угорщини. Найхарактеристичніші слова тої бесіди були слідуєчі: „В справі управління економічних відносин до Угорщини — казав др. Гавч — правительство без застереження держить ся тих умов, які вже від довшого часу предложені палаті до ухваленя. Правительство робить то вже для того самого, що з глибоки переконаня уважає економічну спільність за найліпшу ще завжди форму економічного естнованя обох половин монархії. Чи в хвили, коли всі держави європейські стремлять до утвореня великих обширих економічних, треба шукати спасеня у взаємнім обмежуваню себе? Щоби й не стало ся в будучности, палата застане завжди правительство готове до енергічного виступленя у відповідній хвили. Правительство числить при тим на сильну підпору палати, бо тут розходить ся о справу, спільну всім партиям і народностям.“ Що до справи військової, то сказав президент міністрів, що нема причини до обави, щоби випробована

основа нашої спільної армії, котра єсть єдиною запорукою мира в Європі, була наражена на небезпечність захитаня. Обі половини монархії мають однаковий інтерес в удержаню того сильного зняряду і ддятого президент міністрів не сумніває ся, що остаточно сьвідомість о тім побідить хвилеві пристрасти.

З Будапешту доносять, що у Кошута відбуло ся в суботу засіданє проводирів опозиції з гр. Андрашім і Даранієм, на котрім раджено, яке становище треба заняти в дальших авдиченнях угорських політиків у Цісаря. Загально говорять, що криза буде вже в найблизшим часі залагоджена, а маа на то вплинути також і та обставина, що гр. Тіпа сказав, що послідні події вплинули дуже некористно на его здоровлє і він хотів би справи державні передати свому наслідникови. В кругах ліберальних говорять, що Цісар поручить місію утвореня нового кабінету гр. Андрашому, а коли би той не прийняв ся того, то Векерльови або Сельови. Все буде зависіти від того, чи удасть ся утворити коаліцію, котра не ставила би далеко сягаючих жадань.

В Македонії все ще нема спокою мимо того, що урядово представляють ситуацію в краю зовсім спокійну і доказують, що в цілій Македонії нема навіть і тисяч ворохоубників та що до того ще й грецькі дружини, які виступали доси против болгарських, розвязали ся та виїхали до Греції і в македонсько-болгарській

організації настав роздор, внаслідок чого дотеперішня „внутрішня“ організація, що стояла під проводом Сарафова, вибрала собі на проводира Дамяна Грєва а Сарафов основує нову організацію, котрої буде проводирем. То одно лиш здає ся бути правдою, що тепер виступають лиш поменші дружини ворохоубників, зложені з 8 до 10 людей, але зато виступають они густійше по краю, підчас коли більші дружини в силі 40 до 60 людей появляють ся рідше. Се, видко, належить до організації. Що в Македонії рух революційний ще живе, найліпший доказ, що дня 12 с. м. прийшло було до борби турецького войска з ворохоубниками, з котрих 8 убито а 5 забрано до неволі. Коло міста Смоян убили Турки 42 ворохоубників болгарських а прочих розігнали. В селі Куклені в солунським санджаку появила ся була сими днями ватага зложена з 14 людей, котра убила команданта турецького войска і 9 войків та 3 башибожуків. Внаслідок того Турки відтак стріляли до втікаючих селян і дітей а наконець підпалили ціле село.

Ціла Росія стоїть тепер все ще під вражінєм катастрофи під Мукденом і здає ся як би весь внутрішній рух трохи притих. Єсть то мабуть лиш тишина перед бурею, котру готова викликати нова мобілізація. До англійських газет доносять з Петербурга, що лиш одна воєнна партія в окруженю царя єсть за дальшим веденєм війни; всі инші єсть того

Капітуляція Французів під Седаном.

(Історична згадка. — Нписав К. Вербин).

Війна на далеких Вєході зі всіма своїми страшними наслідками стала ся так великою історичною подією, що вже тепер, хоч й по всій імовірности ще далеко до кінця, заставляє шукати порівнаня в історії. По правді сказавши, такої війни, як теперішня російсько-япанська, історія ще не записала, а се іменно єсть доказом, що в наших очах розпочинає ся нова, вельми важна доба в історії народів, а тим самим і в історії розвою цілого сьвіта. По тим, що вже загально знане, не потреба би тут вказувати на то, що в сій війні перший раз виступив новий азійський нарід, котрий з безпримірною до сеї скоростію присвоїв собі не лиш європейську культуру, але й європейський спосіб веденя війни, не потреба би нагадувати, що се єсть одинокє в історії війна, в котрій рішає ся судьба двох народів рівночасно на морі і на суші, для одного з однаковим щастєм, для другого з однаковим нещастєм; але про се треба тут згадати якраз ддятого, щоби виказати вагу сеї війни і виїмкове єї значінє в історії, тим більше виїмкове, що тут виступила до борби мала держава против одной із найбільших на сьвіті, маленький нарід против величезного, перед котрим дрожала доси майже ціла Європа і Азия.

Стало ся отже щось незвичайного, щось небувалого на сьвіті, а коли шукаємо за порівнанєм в історії, то для цілости сеї війни єго не знайдено; за то в подивних єї епізодах, а головнє в тій катастрофі, яку она звела на російську державу, можна вже скорше дошукати ся історичної подібности і під тим взглядом нагадує она дуже французько-німецьку війну з 1870/1 р. Поминувши то, що як свого часу у французько-німецькій, так і в теперішній російсько-япанській війні причинив ся до побіди головнє спосіб веденя війни, опертий на нових основах, найбільшу єї подібність знаходимо в двох точках: в причинах, які довели до війни і в наслідках, які викликала катастрофа на поли війни. Коли сьчитаємо за причинами, то в обох случаях, коли поминено самі предмети спору, котрі преці при добрій волі можна завжди мирно залагодити, була нечувана бутя і безпримірно горде легковаженє противника. Коли же возьмемо під розвагу наслідки катастрофи на поли війни, та побачимо, що она стала ся в обох случаях причиною зміни устрою державного. Чим була для Французів катастрофа під Седаном, тим єсть для Росії катастрофа в Порт Артурі і під Мукденом.

Се посліднє порівнанє може ще трохи за сьміле, бо по правді доси ще не видко ніяких змін в устрою російської держави і навіть здає ся, як би до них не мало прийти. Але з того, що вже знаємо, не дасть ся заперечити, що ті зміни вже ідуть, хоч на сьвій лад дуже поволі і незначно; они навіть силою конечности об-

ставин мусять прийти. Коли же придуть, то побачимо, що характеристикою єї буде поступ в загальнім розвою людскости. Старе переживає ся і минає, настає нове і живе. На заході Європи переживає ся монархічний устрій державний і робить місце республіканському; на вєході переживає ся патріархальний, самодержавний устрій монархічний і робить місце конституційній монархії. Могла така Япанія стати конституційною монархією, чому ж би не мала стати нею дотеперішня Росія? Але се все ще будучність, а ми гляньмо в минулість і придивім ся насамперед, які були причини, що довели до катастрофи під Седаном.

Аж до 1870 р. Франція — а поправді єї цісар Наполеон III і єго дорадники — верховодила в Європі. Всі оглядали ся на то, що скаже Франція і здавало ся, що нічо не може обійти ся без згоди або призову цісаря Наполеона III. Дипломатія французька мішала ся у всі справи других держав і старала ся всюди, особливо же в Італії та Іспанії переводити цаяни свого цісаря. Не потреба тут може й згадувати, що н. пр. у війні кримській, у війні Італії з Австрією а навіть в Мєхїку, де погіб цісар Максиміліан, брат Цісаря Франц Йосифа, була рука французька. Франція надавала тон цілій європейській політиці, а се викликало було у верховодячих кругах французьких нечувану бутю і гордість.

В шісдесяти роках панувала в Іспанії королева Ізабелля з роду Бурбонів (она померла в цьвітні минушого року), жєнщина звїтна

хто дасть знати, де він перебуває, коли то на св'ятому місці (в св'ятині не можна було нікого арештувати), 1 талант і 2000 драхм, коли ж у якогось чоловіка, котрого можна до суду зав'язати, 3 таланти і 5000 драхм. Просить ся дати о тім знати урядникови стратегів. — Разом з ним втік Біл, півльниць двірського урядника І. кляси, присадкуватий, плечистий з сильно розвиненими ногами і зеленими очима. Коли втік, мав на собі туніку і малий невольничий плащ, а при собі мав жіночу сукриночку з 6 талантами і 5000 драхмами. Хто его приставить, дістане таку саму нагороду як і за тамтого. — Ліпшого і докладнішого гончого листу не розписала би хіба й теперішня наша поліція.

— **Кілько шпильок минає ся що дня.** Одна англійська газета вираховала, що в Європі минає ся що дня 84 мільонів шпильок. Коли зв'язати, що в Європі живе 240 мільонів людей, то нехай би лиш кожний третій з них згубив що дня лиш одну шпильку, а вже було би 80 мільонів. Але в Європі вирабають фабрики на день аж 84 мільонів шпильок, з чого сама Англія вирабає 54 мільонів, Франція 20 мільонів, а Німеччина і другі краї разом 10 мільонів, отже можна сміло сказати, що коли не більше, то певно не менше як 84 мільонів шпильок минає ся на день, мимо того, що їх не уживає що дня навіть і половина тих людей, які живуть в Європі. Щоденний з'ужиток шпильок представляє вартість 25.000 корон.

Телеграми.

Будапешт 20 марта. С. В. Цісар прибув тут вчера вечером о 8 год. 30 мін. На дворці дожидали Монарха власти і мимо дощу велика товпа народа, котра повитала Цісаря гримкими окликами.

Відень 20 марта. Міністер красної оборони Шенайх приїхав пилі з Йозефштадту.

Константинополь 20 марта. Муфті в Митровици, Галі-еффенді згинув з руки якогось Альбанця, котрий стрілив до него з револьвера. Убийник втік.

Париж 20 марта. Тутешне видане New York Herald а доносить, що Куропаткін подав

роля V. Маємо надію — казав кн. Грамон, тодішній міністер справ заграничних — що то не стане ся; числимо при тім на мудрість і дружбу іспанського народу, а коли би так стало ся, то сильні при помочи народу сповнимо свої обовязок. Серед гримких оплесків і загального одобренья слів міністра перервано засідане, а коли по череві забрав голос президент міністрів Олівє і сказав: „То, що сказав міністер справ заграничних, то не виповіджене війни; правительство бажає мира, оно бажає его пристрасно... кажу то під словом чести, що ніхто з нас не має ніяких позадних гадок, коли кажемо, що бажаємо мира“.

Слова сі нагадують живо подібні слова і російського правительства, котре також старало ся переконати св'ят о своїй миролюбивости, коли тимчасом ще на кілька місяців перед воєнними кроками звісно було, а бодай зі всего можна було здогадувати ся, що воєнна партія і найбільше окружене царя пре до війни з Японією. Інше діло, що приготовлене до війни не роблено зовсім явно і на великі розміри. Причина того була та, що Японців легковажено собі незвичайно, легковажено так, що нині не можна навіть того зрозуміти, як міг той сам Куропаткін, котрий був якийсь час в Японії, не поробити яко міністер війни відповідних приготувань до неї, або бодай рішучо спротивитись тому, щоби его вислано яко начального вождя на поле війни.

Згадані події у французьким парламенті зробили велике вражіння в цілїм св'яті, але здавало ся, що непорозуміне дасть ся якось мирно залагодити, тим більше, що гр. Грамон сказав англійському послови в Парижі, що справа закінчилась би найскорше в той спосіб, коли би кн. Леопольд добровільно зрік ся свої кандидатури. Стало ся однак инакше. Здає ся, що

просьбу до царя, щоби ему вільно було позитати на поли війни де хоче служити вітчизні, але цар відмовив тій просьбі.

Лондон 20 марта. До „Daily Telegraph“ доносять з Токіо під вчешанною датою: Росіяни, котрі уступають в гирекі сторони коло Сінчин (мабуть Служинці на веході від мандаринського гостинця недалеко ріки Као — *Ред.*) знаходять ся в дуже прикрім положеню, бо Японці їх зовсім обступили, а они не мають зовсім ніяких запасів поживи і мусять убивати власні коні та істи.

Лондон 20 марта. Кореєспондент бюра Райтера при штабі генер. Оку телеграфує під датою 16 с. м.: Обсажене Теліна, тої найсильнійшої з природи позиції вздовж цілої залізничі, і то майже без борби, наповнило Японців певностию себе і вірою в свої сили. Відворот Росіяни стає ся з кожним днем шораз більше деморалізуючий. Курокі на чолі значних сил японських гонять ся безастанно за російским войском вздовж обшири 80 миль (англ.). Часто приходить до борби. Численні відділи Росіяни піддають ся.

Токіо 20 марта. (Бюро Райтера). Часть японського войска гнала за Росіянами аж до Каїюан (стації залізничої коло міста Каїяпейн може на яких 25 кілометрів на півночі від Теліна. — *Ред.*) Міщеність ту Росіяни оцутчили, піддаливши перед тим стацію залізничу.

Лондон 20 марта. До „Daily Telegr.“ доносять з Токіо під вчешанною датою: Проживаючі в Японії чужинці підписали 50 мільонів єнів четвертої внутрішньої позички. Сподівають ся, що тога позичка буде підписана в п'ятикратній висоті.

Лондон 20 марта. До „Daily Telegr.“ доносять з Йокагами під вчешанною датою: Підчас бурі стратили Японці коло індо-хіньського побережа один контрторпедовець.

Сант-Яго де Чіле 20 марта. Оногди вечером завалив ся будинок тутешного Teatro Lírico. Богато людей згинуло або єсть поранених.

цісар Наполеон III. видячи, що в краю рух републиканський стає шораз більший і що він шораз більше тратить ґрунт під ногами, хотів відвернути грозачу небезпечність від себе і рішив ся скористати з нагоди, щоби викликати війну, котра, коли би щасливо закінчила ся, укріпила знову его власть і окружила славою его особу.

Вже дня 9-го липня приїхав був до Емсе французский посол при берлінським дворі, граф Бенедетті і зачав там напирати на короля Вільгельма, щоби той відрадив, або таки наказав кн. Леопольдові приймати іспанську кандидатуру. Король не хотів того зробити, бо казав, що князь преці не дитина, ані его невольник; впрочім він, король, не знає, де тепер князь перебуває і то річ не така шильна, щоби не можна ще кілька днів зачекати. В два дні опісля заявив Бенедетті королеві, що настрої в парламенті і серед французского народу єсть того рода, що міністри не можуть вже довше чекати. Здавало ся отже, що ще лиш відетуплене кн. Леопольда від своєї кандидатури уратає мир. Іспанський посол одержав був 12-го липня телеграму від сімаринського князя, батька кн. Леопольда, що его син зрікає ся своєї кандидатури.

Можна було тепер гадати, що справа вже полагоджена. Та ні; завела ся знов така дипломатична крутанна, як тога з російською потоло до японського правительства. Очевидно комує ходило о то, щоби конче викликати війну, бо Бенедетті дістав в ночи з 12 липня письмо від цісаря, написане вечером тогож дня а даюче ему таку інструкцію, котра муєла довести до війни.

(Дальше буде).

Рух поїздів

важний від 15 червня 1904.

посп. особ.		Приходять до Львова
В ДЕНЬ		
	6:00	З Кракова
	6:10	„ Іцкаж, Делятина, Чорткова
	7:30	„ Рави рускої, Сокала
	7:40	„ Підволочиск, Бродів
	7:45	„ Лавочного, Хирова, Калуша
	8:00	„ Самбора, Хирова
	8:10	„ Станиславова, Жидачева, Потутор
	8:20	„ Яворова
	8:55	„ Кракова
	10:00	„ Стрия, Борислава
	10:20	„ Ряшева, Любачева
	11:25	„ Коломиї, Жидачева, Потутор
	1:10	„ Лавочного, Калуша, Хирова
1:30		„ Кракова
1:40		„ Іцкаж, Калуша, Чорткова
2:30		„ Підволочиск, Бродів, Гуситина
	4:35	„ Стрия, Хирова, Тухлі
	4:45	„ Яворова
	5:03	„ Белзця, Сокала
	5:30	„ Підволочиск, Бродів
	5:40	„ Кракова
	5:50	„ Іцкаж, Жидачева
В НОЧІ		
	8:40	З Кракова
	9:10	„ Іцкаж, Чорткова, Потутор
	9:50	„ Кракова
	10:00	„ Самбора, Хирова
	10:20	„ Підволочиск, Бродів
	10:40	„ Лавочного, Хирова, Калуша
12:30		„ Іцкаж
2:31		„ Кракова
	3:25	„ Тернополь, Гришадова.

посп. особ.		Відходять зі Львова
В ДЕНЬ		
	6:20	До Іцкаж, Жидачева, Потутор
	6:30	„ Підволочиск, Бродів, Чорткова
	6:45	„ Лавочного, Борислава
	6:50	„ Яворова
8:25		„ Кракова
	8:35	„ Кракова
	9:10	„ Лавочного, Хирова, Калуша
	9:25	„ Самбора, Хирова
	10:35	„ Тернополь, Потутор
	10:45	„ Черновець, Делятина
	10:50	„ Белзця, Сокала, Любачева
1:55		„ Підволочиск, Бродів
2:45		„ Іцкаж, Потутор, Чорткова
2:55		„ Кракова
	3:05	„ Стрия, Хирова, Тухлі
	3:30	„ Ряшева, Любачева, Хирова
	3:40	„ Самбора, Хирова
	5:48	„ Яворова
	5:55	„ Коломиї, Жидачева
В НОЧІ		
	6:20	До Кракова
	6:40	„ Лавочного, Хирова, Калуша
	7:05	„ Рави рускої, Сокала
	9:00	„ Підволочиск, Бродів
	10:05	„ Перемишля, Хирова
	10:42	„ Іцкаж, Заліщик, Делятин
	10:55	„ Кракова
	11:00	„ Підволочиск, Бродів, Заліщик
	11:05	„ Стрия
12:45		„ Рави рускої, Любачева (жодної медії)
2:51		„ Кракова
		„ Іцкаж, Чорткова
	4:10	„ Кракова

ЗАМІТКА. Пера нічка від 6 г. вечером до 5 г. 59 м. рано. Час середно-європейский від львівського о 36 міл. В місті видають білети Іуди: Агенція Ст. Соколовского в касажі Гасмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі інші, тарифи, ілюстрації провідників, розкладу Іуди і т. п. бюре інформацийне д. к. веділинь державних (ул. Красних ч. 5 к подвір'ю, сходи II. двері ч. 52, в годинах урядових від 8—3 а в св'ята від 9—12).

За редакцію відповідає: Адам Креховецкий.

Що року горять хлонекі мільони неасекуровані!

„Дністер“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові

Ринок ч. 10, в домі „Просьвіти“

одинокє рускє Товариство асекураційне против огневих шкід

Обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу.

По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованє; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 мільонів 340 тисяч корон.

Фонди „Дністра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор і уміщені суть в цінних паперах.

В „Дністрі“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покритє хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

Полїси „Дністра“ приймають ся при велїяких позичках в Банку кравім, касах ошадности і касах сиротинських.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам; в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор.; (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премїї).

Агенції „Дністра“ находять ся у велїх містах і більших селах і треба подавати обезпечєне через агента; господарі письменні повинні старати ся о агенції „Дністра“ в таких сторонах, де инні агенти „Дністра“ не роблять. Агенти „Дністра“ заробили вже провізїї 662.807 корон.

На житє обезпечайте ся тїлько через „Дністер“ в Товаристві Краківскім; свою провізїю від сих обезпечень дає „Дністер“ на рускі добродїїні цїли.

„Дністер“ припоручили Преосьв. Єпископскі Ординарияти.

Головна агенция дневників

СТ. СОКОЛОВСКОГО

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає пренумерату і оголошеня до велїх дневників краєвих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівскої“ може приимати оголошеня виключно лиш ся агенция.